Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/4169

2.8.2024

P9_TA(2023)0465

Úloha rozvojovej politiky EÚ pri transformácii ťažobného priemyslu v záujme udržateľného rozvoja v rozvojových krajinách

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. decembra 2023 o úlohe rozvojovej politiky EÚ pri transformácii ťažobného priemyslu v záujme udržateľného rozvoja v rozvojových krajinách (2023/2031(INI))

(C/2024/4169)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 208 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom sa najmä stanovuje, že „hlavným cieľom politiky Únie v oblasti rozvojovej spolupráce je obmedzovanie chudoby a v dlhodobom horizonte jej odstránenie“ a že „Únia zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní politík, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny“,

— so zreteľom na články 3 a 21 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

— so zreteľom na rezolúciu OSN s názvom Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá bola prijatá na samite OSN o udržateľnom rozvoji v New Yorku 25. septembra 2015, a na 17 cieľov udržateľného rozvoja, ktoré rezolúcia obsahuje,

— so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) – COP21 v Paríži (ďalej len „Parížska dohoda“),

— so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach pôvodného obyvateľstva, ktorú Valné zhromaždenie prijalo 13. septembra 2007,

— so zreteľom na hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv,

— so zreteľom na desať zásad iniciatívy Globálneho paktu OSN,

— so zreteľom na Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve,

— so zreteľom na osem základných dohovorov MOP, vymedzených v Deklarácii MOP o základných zásadách a právach pri práci,

— so zreteľom na Minamatský dohovor o ortuti,

— so zreteľom na Dohovor o biologickej diverzite, najmä rozhodnutie Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite VIII/28 – Dobrovoľné usmernenia pre biodiverzitu – inkluzívne posúdenie vplyvu,

— so zreteľom na usmernenia Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) týkajúce sa sociálneho posudzovania životného cyklu produktov,

— so zreteľom na zoznam Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) týkajúci sa oprávnených výdavkov, vylúčených činností a vylúčených odvetví,

— so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie z 30. júna 2017 o novom Európskom konsenze o rozvoji – Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť ([1]),

([1]) Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 ([2]) z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009,

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 1. decembra 2021 s názvom Global Gateway (JOIN(2021)0030),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európsky ekologický dohovor (COM(2019)0640),

— so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 16. marca 2023, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (COM(2023)0160) (Akt o kritických surovinách),

— so zreteľom na Dohodu o partnerstve medzi Európskou úniou a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (OACPS) (dohoda nasledujúca po Dohode z Cotonou),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 26. februára 2014 o podpore rozvoja prostredníctvom zodpovedných obchodných praktík, a to aj pokiaľ ide o úlohu ťažobného priemyslu v rozvojových krajinách ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2023 o súdržnosti politík v záujme rozvoja ([4]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod,

— so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj (A9-0322/2023),

A. keďže podľa OSN možno ťažobný priemysel vymedziť tak, že zahŕňa rôzne činnosti, ako je ťažba surovín (fosílne palivá, nerasty a agregáty), ich spracovanie a premena na výrobky a služby určené pre spotrebiteľov ([5]);

B. keďže rozsiahla ťažba, remeselná ťažba a ťažba v malom rozsahu tradične koexistujú, typ zamestnanosti a miestnu hodnotu, ktorú poskytujú, sa výrazne líši, pretože remeselná a ťažba a ťažba v malom rozsahu sa zväčša prevádzkuje s vysokým stupňom neformálnosti, intenzity práce a nelegálnosti, nízkymi normami v oblasti zdravia, bezpečnosti pri práci a životného prostredia a relatívne nízkou úrovňou kapitálových investícií, mechanizácie a ťažby nerastných surovín, pričom poskytuje pracovné miesta a príjem nekvalifikovaným pracovníkom často v odľahlých a vidieckych oblastiach, zatiaľ čo rozsiahla ťažba je zvyčajne silne mechanizovaná a formálne regulovaná, prispieva k národnému hospodárstvu, ale má malý pozitívny vplyv na miestne komunity; keďže podľa UNEP sa v rámci remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu v chránených oblastiach a kritických ekosystémoch (ASM-PACE) odhaduje, že remeselná ťažba a ťažba v malom rozsahu produkuje približne 10 % svetového zlata, 15 – 20 % diamantov, 20 – 25 % cínu a tantalu a 80 % farebných drahokamov ([6]); keďže do remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu sú často zapojené ženy, čo zvyšuje ich zraniteľnosť z dôvodu nedostatočného prístupu k pôde bohatej na zdroje a iným výrobným zdrojom a financiám, ich využívania a kontroly nad nimi;

C. keďže podľa Svetovej banky zohrávajú neobnoviteľné nerastné zdroje dominantnú úlohu v 81 krajinách, ktoré spoločne predstavujú štvrtinu svetového HDP, polovicu svetovej populácie a takmer 70 % ľudí žijúcich v extrémnej chudobe ([7]);

([2]) Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 87.
([4]) Prijaté texty, P9_TA(2023)0071.
([5]) OSN, Transforming Extractive Industries for Sustainable Development (Transformácia ťažobného priemyslu v záujme udržateľného rozvoja), máj 2021, s. 3.
([6]) Program OSN pre životné prostredie (UNEP), Mineral Resource Governance in the 21st Century. Transforming Extractive Industries for Sustainable Development (Transformácia ťažobného priemyslu v záujme udržateľného rozvoja), s. 81.
([7]) Svetová banka, The Growing Role of Minerals and Metals for a Low Carbon Future (Rastúca úloha nerastných surovín a kovov v záujme nízkouhlíkovej budúcnosti), jún 2017, s. 26.

D. keďže ťažba a spracovanie prírodných zdrojov predstavujú približne polovicu celkových emisií skleníkových plynov a viac ako 90 % globálnych vplyvov na biodiverzitu a nedostatok vody ([8]);

E. keďže rozhodnutie o tom, či sa využívajú prírodné zdroje, o aké zdroje ide a ako sa využívajú, rozhoduje každá krajina sama;

F. keďže ťažobný priemysel by mal zohrávať kľúčovú úlohu v rozvoji mnohých rozvojových krajín bohatých na zdroje tým, že by mal zabezpečiť verejné príjmy z ťažby a činností súvisiacich s ťažbou (z koncesií, daní a priamych a nepriamych výdavkov v krajine, kde sa ťažba vykonáva), pracovné príležitosti a infraštruktúru, ktoré majú potenciál znížiť chudobu a podporiť hospodársky rast a sociálny rozvoj na vnútroštátnej a miestnej úrovni, ak sú prítomné určité faktory;

G. keďže ťažobný priemysel môže mať aj závažné negatívne sociálne, hospodárske, environmentálne a inštitucionálne vplyvy na miestnej, vnútroštátnej, regionálnej a celosvetovej úrovni, pretože prispieva k porušovaniu ľudských a pracovných práv, rodovo motivovanému násiliu, nútenej práci, detskej práci, nútenému vysídľovaniu, chudobe, znečisteniu, konkurencii v oblasti využívania vody, strate biodiverzity, odlesňovaniu, ničeniu kultúrnych a duchovných pamiatok, obťažovaniu obhajcov ľudských a environmentálnych práv, narúšaniu sociálnej štruktúry, korupcii, nestálosti cien komodít, nezákonným finančným tokom, daňovým podvodom a únikom a ozbrojeným konfliktom a predstavuje mnohé výzvy vzhľadom na tzv. enklávny charakter ťažobného priemyslu s malými väzbami na miestne hospodárstvo; keďže ťažobný priemysel má často vplyv na práva domorodých komunít a štúdie o environmentálnom a sociálnom vplyve môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri ochrane týchto práv;

H. keďže najnovšie a prispôsobené technológie a digitalizácia môžu zo svojej podstaty výrazne obmedziť invazívne vplyvy ťažobného priemyslu;

I. keďže podľa Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) ([9]) sa približne polovica celosvetovej produkcie medi a lítia sústredila do oblastí, ktoré už trpia veľkým nedostatkom vody; keďže väčšina súčasných a potenciálnych ťažobných lokalít sa navyše nachádza vo vidieckych a domorodých oblastiach;

J. keďže hrozí, že negatívny sociálny a environmentálny vplyv ťažobného priemyslu sa v budúcnosti ešte zvýrazní vzhľadom na trend ťažby menej kvalitných rúd, čo povedie k väčšiemu množstvu odpadu, ako aj k vyššiemu dopytu po energii a vode; keďže to je obzvlášť znepokojujúce pre marginalizovaných a zraniteľných ľudí v rozvojových krajinách, kde vplyvy zmeny klímy už teraz zhoršujú problém nedostatku vody; okrem toho poukazuje na to, že s vyčerpaním ľahko dostupných zásob sa prieskum presúva do vzdialených a často krehkých oblastí, ako je to v prípade hlbokomorskej ťažby;

K. keďže v analýze Svetovej banky ([10]) sa uvádza, že 44 % všetkých prevádzkových baní sa nachádza v lesoch, čo má významný vplyv na odlesňovanie, ako aj na pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity, ktorých živobytie závisí od lesov;

L. keďže právo na informácie, účasť a nápravu sú medzinárodne chránené ľudské práva zakotvené v mnohostranných dohodách, ktoré sa týkajú najmä rozhodovania v oblasti životného prostredia a ktoré majú v prípade ťažby osobitný význam;

M. keďže ťažobný priemysel môže priamo alebo nepriamo pozitívne alebo negatívne ovplyvniť viaceré ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, najmä cieľ č. 1 (žiadna chudoba), cieľ č. 3 (dobré zdravie a blahobyt), cieľ č. 6 (čistá voda a hygiena), cieľ č. 7 (dostupná a čistá energia), cieľ č. 8 (dôstojná práca a hospodársky rast), cieľ č. 13 (opatrenia v oblasti klímy), cieľ č. 15 (život na pevnine) a cieľ č. 16 (mier, spravodlivosť a silné inštitúcie);

N. keďže ciele udržateľného rozvoja sú univerzálne, a preto si vyžadujú súdržnosť vnútorných a vonkajších činností EÚ; keďže sa ukázalo, že Európska únia svojou spotrebou zdrojov negatívne ovplyvňuje pokrok rozvojových krajín pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja, tzv. účinok presahovania ([11]);

([8]) Medzinárodný panel o zdrojoch, Global Resources Outlook (Celosvetové zdroje a ich perspektíva), 2019.

([9]) IEA, The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions, World Energy Outlook Special Report (IEA, Úloha kritických nerastných surovín pri prechode na čistú energiu, osobitná správa o vyhliadkach svetovej energetiky), 2021, s. 128.

([10]) Svetová banka, „Forest-Smart Mining: Identifying Factors Associated with the Impacts of Large-Scale Mining on Forests“, 2019.

([11]) Sieť pre riešenia udržateľného rozvoja (SDSN), Správa o udržateľnom rozvoji Európy, 2022, k dispozícii na adrese: https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/europe-sustainable-development-report-2022.pdf.

O. keďže dohody o rozvoji komunít môžu byť pre vlády, spoločnosti a komunity prostriedkom na posilnenie a rozvoj udržateľného a vzájomne prospešného vzťahu, ako aj prostriedkom na predchádzanie konfliktom a zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti; keďže Svetová banka považuje dohody o rozvoji komunít za osvedčené postupy pre dohody o ťažbe ([12]); keďže v súlade s 10 zásadami ťažby Medzinárodnej rady pre ťažbu a kovy (ICMM) sa jej členovia nabádajú, aby náležite zapájali zainteresované strany a prispievali k udržateľnému rozvoju hostiteľských krajín a komunít ([13]); keďže Iniciatíva na zabezpečenie zodpovedného baníctva (IRMA) vo svojej norme pre zodpovednú ťažbu rozvíja osvedčené postupy, ako by mohla zodpovedná ťažba vyzerať;

P. keďže rozvojové krajiny bohaté na zdroje často trpia tzv. prekliatím zdrojov, keďže hojnosť prírodných zdrojov doteraz neviedla k ich hospodárskemu rozvoju, okrem iného v dôsledku zlej regulácie, korupcie, nedostatočnej transparentnosti a zodpovednosti a nadmernej závislosti od príjmov z ťažobného priemyslu a následnej nedostatočnej diverzifikácie hospodárstva; keďže Afrika, najmä subsaharský región, sa stala klasickým prípadom tzv. prekliatia zdrojov napriek tomu, že sa v nej nachádza 30 % svetových zásob nerastných surovín, 8 % svetových zásob zemného plynu a 12 % svetových zásob ropy ([14]);

Q. keďže rozvojové krajiny často čelia problémom pri získavaní dostatočných príjmov z ťažobnej činnosti v dôsledku slabých alebo regresívnych daňových systémov, nedostatočnej inštitucionálnej odolnosti, nedostatočného dlhodobého plánovania, neudržateľného dlhového zaťaženia, nezákonných finančných tokov, korupcie a daňových únikov;

R. keďže rozvojové krajiny, ktoré vyvážajú suroviny, sú do veľkej miery závislé od daňových príjmov z tohto vývozu;

S. keďže urýchlenie úsilia o riešenie zmeny klímy a riešenie rýchlo rastúceho dopytu po surovinách potrebných na ekologickú a digitálnu transformáciu a splnenie požiadaviek EÚ na udržateľnosť a diverzifikáciu predstavujú pre ťažobný priemysel výzvy aj príležitosti, aby sa stal udržateľným odvetvím, a zároveň predstavujú výzvy a príležitosti pre rozvojové krajiny bohaté na zdroje; keďže EÚ môže stanoviť rámce pre ťažobný priemysel v rozvojových krajinách tak, aby sa tento dopyt lepšie využil v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja, a to zvýšením ich fiškálneho priestoru a zvýšením verejných výdavkov, ako aj ich úlohy v medzinárodnom spoločenstve pri súčasnom znižovaní ich emisií skleníkových plynov; keďže rozvojové krajiny musia znížiť svoju závislosť od ťažobného priemyslu a rozšíriť svoje hospodárstva na odvetvia orientované na budúcnosť, ako sú technológie s nulovými emisiami, s cieľom rozšíriť svoje zdroje príjmov;

T. keďže podľa článku 3 ods. 5 ZEÚ Únia „prispieva k mieru, bezpečnosti, trvalo udržateľnému rozvoju Zeme, k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov, k voľnému a spravodlivému obchodu, k odstráneniu chudoby a k ochrane ľudských práv“; keďže podľa článku 21 ods. 1 ZEÚ „činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení“ vrátane demokracie, právneho štátu a univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv a základných slobôd;

U. keďže politický záväzok EÚ týkajúci sa súdržnosti politík v záujme rozvoja bol opätovne potvrdený v novom Európskom konsenze o rozvoji z roku 2017, v ktorom sa súdržnosť politík v záujme rozvoja označila za zásadný prvok stratégie na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja a významný príspevok k širšiemu cieľu, ktorým je súdržnosť politík v záujme udržateľného rozvoja;

V. keďže rozvojová politika EÚ by mala podporovať rozvojové krajiny pri transformácii ich ťažobného priemyslu s cieľom zabezpečiť, aby prispievali k udržateľnému rozvoju v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja a Parížskou dohodou;

([12]) Svetová banka, „Mining Community Development Agreements Source Book“, 2012, k dispozícii na adrese: https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/8161b734-e57b-572c-863a-851103471a5f/content.
([13]) https://www.icmm.com/en-gb/our-principles/mining-principles/mining-principles.
([14]) UNEP, ‘Our work in Africa’, https://www.unep.org/regions/africa/our-work-africa.

W. keďže činnosti ťažobného priemyslu sa uskutočňujú v celosvetovom kontexte Parížskej dohody, ktorej cieľom je udržať globálny nárast teploty v tomto storočí nižší ako dva stupne v porovnaní s predindustriálnou úrovňou a zabezpečiť, aby finančné toky boli v súlade s nízkymi emisiami skleníkových plynov a cestou odolnosti voči zmene klímy, ako aj v európskom kontexte európskeho právneho predpisu v oblasti klímy ([15]), ktorý stanovuje dosiahnutie klimatickej neutrality v EÚ do roku 2050 a 55 % zníženie emisií CO2 do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 1990, v kontexte legislatívneho balíka Fit-for-55, ktorý okrem iného obsahuje záväzné ciele v oblasti efektívnosti a obehovosti, a v kontexte revidovaného a rozšíreného európskeho systému obchodovania s emisiami;

X. keďže EÚ nedávno prijala alebo prijme právne predpisy na posilnenie sociálnej zodpovednosti podnikov a zodpovedného obchodného správania, ktoré budú mať vplyv na ťažobný priemysel v rozvojových krajinách, ako je nariadenie o nerastných surovinách z konfliktných oblastí ([16]), smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov ([17]), pripravovaná smernica o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti ([18]), pripravované nariadenie o zákaze výrobkov s využitím nútenej práce ([19]) a akt o kritických surovinách;

Y. keďže v správe o posúdení vplyvu, ktorá je sprievodným dokumentom k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 ([20]) (európsky akt o kritických surovinách), sa primerane neposudzujú sociálne, environmentálne vplyvy, vplyvy na oblasť ľudských práv a hospodárske vplyvy návrhu na rozvojové krajiny (ako sa stanovuje v nástroji pre lepšiu právnu reguláciu č. 35 a nástroji cieľov udržateľného rozvoja č. 19) a vplyvy na živobytie miestnych domorodých komunít vrátane žien a dievčat ([21]);

Z. keďže záväzok EÚ k spravodlivej transformácii sa vzťahuje na celý svet a na potrebu zásadných reforiem vo finančnom, riadiacom, sociálnom a environmentálnom rozmere ťažobného odvetvia;

AA. keďže nerastné suroviny sú po celom svete rozdelené nerovnomerne, čo má veľký vplyv na globálny Juh; keďže z analýzy ([22]) vyplynulo, že v roku 2019 pochádzalo 79 % celosvetovej ťažby kovovej rudy z piatich zo šiestich druhovo najbohatších biómov;

AB. keďže v Dohode o širom mori ([23]) prijatej v júni 2023 sa stanovuje rámec na ochranu šíreho mora pred vplyvmi ťažobného priemyslu a stanovuje sa spoločné využívanie prínosov morských genetických zdrojov medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami; keďže EÚ prisľúbila 40 miliónov EUR v rámci globálneho programu pre oceány s cieľom pomôcť rozvojovým krajinám pri vykonávaní dohody;

Posilnenie rozvojovej politiky EÚ

1. pripomína, že EÚ je najväčším poskytovateľom rozvojovej pomoci na svete, najmä prostredníctvom medzinárodných organizácií a členských štátov; zdôrazňuje preto, že je dôležité začleniť zásady udržateľného rozvoja do všetkých vonkajších činností EÚ, najmä do politík súvisiacich s ťažobným priemyslom, v súlade s právnou povinnosťou EÚ zabezpečiť súdržnosť politík v záujme rozvoja, ako sa stanovuje v článku 208 ZFEÚ;

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (Ú. v. EÚ L 130, 19.5.2017, s. 1).

([17]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (Ú. v. EÚ L 322, 16.12.2022, s. 15).

([18]) Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady z 23. februára 2022 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 (COM(2022)0071).

([19]) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 14. septembra 2022 o zákaze výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce na trhu Únie (COM(2022)0453).

([20]) SWD(2023)0161.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023SC0161.

([22]) Luckeneder, S., Giljum, S., Schaffartzik, A., Maus, V. a Tost, M., 'Surge in global metal mining threatens vulnerable ecosystems', *Global Environmental Change*, zväzok 69, 2021.

([23]) Dohoda v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoc, ktorá bola prijatá 19. júna 2023

2. vyzýva EÚ, aby podporovala rovnocenné partnerstvo medzi EÚ a rozvojovými krajinami, ktoré sú vo veľkej miere závislé od ťažobného priemyslu; zdôrazňuje, že všetky projekty EÚ v oblasti ťažobného priemyslu v rozvojových krajinách by mali vytvárať situácie výhodné pre všetky strany, a to aj pre miestne komunity, a mali by do centra svojich cieľov a všetkých operačných politických rámcov postaviť rozvoj zameraný na ľudí a životné prostredie; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že EÚ by mala podporovať krajiny s nízkymi príjmami, ktoré sú bohaté na zdroje, aby sa odklonili od enklávneho charakteru a extraktivistického modelu ťažobného odvetvia a aby na tento účel poskytla rozvojovým krajinám dostatočný politický priestor, a to aj prostredníctvom využívania nástrojov medzinárodného obchodu s cieľom dosiahnuť industrializáciu založenú na zdrojoch na miestnej úrovni; ďalej zdôrazňuje, že projekty sa musia realizovať spravodlivým spôsobom šetrným ku klíme, a nie na úkor životného prostredia, ľudských práv a mieru, a to s využitím najinovatívnejších dostupných metód; poukazuje na to, že uľahčenie udržateľných investícií a celková obchodná a investičná stratégia EÚ musia podporovať investičné príležitosti v rozvojových krajinách, aby sa dosiahli ciele udržateľného rozvoja; žiada Komisiu, aby stanovila udržateľnosť za prioritu projektov v oblasti surovín v rámci iniciatívy Global Gateway a aby zodpovedajúcim spôsobom uľahčila prístup k financovaniu;

3. zdôrazňuje význam začlenenia udržateľného ťažobného priemyslu do miestneho hospodárstva s cieľom rozvíjať miestne priemyselné kapacity s vysokou pridanou hodnotou pre rozvojové krajiny; domnieva sa, že rozvojové krajiny majú právo využívať vývozné dane a zákonné obchodné obmedzenia na rozvoj vlastnej priemyselnej základne a využívať zdroje z vývozných ciel z ťažobného priemyslu na ľudský rozvoj a posilnenie verejných služieb, ako je vzdelávanie a zdravotníctvo; vyzýva EÚ, aby preskúmala obmedzenia vývozných daní vo svojich obchodných dohodách s rozvojovými krajinami;

4. zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty musia rešpektovať potreby miestneho obyvateľstva a pôvodných obyvateľov a žiadať od svojich partnerských krajín, aby ich rešpektovali, najmä právo pôvodného obyvateľstva na slobodný a informovaný súhlas pred schválením akéhokoľvek ťažobného projektu, ktorý má vplyv na ich pôdu alebo územia, v súlade s Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva (UNDRIP) a Dohovorom MOP č. 169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve; poukazuje na to, že ťažba zvyšuje riziko zaberania pôdy v situácii, keď vlády rozvojových krajín často neuznávajú zvykové práva pôvodného obyvateľstva a komunít na pôdu, ktorú obývajú; vyzýva na dodržiavanie dobrovoľných usmernení Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) pre zodpovednú správu držby pôdy, rybolovných zdrojov a lesov s cieľom zabrániť zaberaniu pôdy v dôsledku ťažobného priemyslu; zdôrazňuje, že podpora práv pôvodného obyvateľstva a ich tradičných postupov je dôležitá pre dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a boj proti klimatickým zmenám;

5. naliehavo vyzýva EÚ, aby posilnila svoju podporu rozvojovým krajinám bohatým na zdroje pri znižovaní ich závislosti od ťažobného priemyslu a pri diverzifikácii ich hospodárstiev, ktoré sú citlivé na hospodárske otrasy a kolísanie cien, a to prostredníctvom podpory udržateľných alternatív;

6. domnieva sa, že EÚ by mala podporovať rozvojové krajiny bohaté na zdroje pri získavaní a riadení ich príjmov z ťažobného hospodárstva účinným a transparentným spôsobom s cieľom dosiahnuť inkluzívny a udržateľný rozvoj v prospech ich obyvateľstva a napredovanie v oblasti cieľov udržateľného rozvoja;

7. vyzýva Komisiu, aby posilnila dialóg a spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti, odbormi, miestnymi komunitami a pôvodným obyvateľstvom v rozvojových krajinách, ktoré sú priamo ovplyvnené ťažobným priemyslom, s cieľom podporovať ich práva a zabezpečiť ich zmysluplné zapojenie a aktívnu účasť na rozhodovacích procesoch, najmä pokiaľ ide o navrhovanie a posudzovanie vplyvov hlavných projektov stratégie Global Gateway; zdôrazňuje, že aktéri občianskej spoločnosti by mali byť formálne zastúpení v správnej rade stratégie Global Gateway; víta oznámenie o spustení platformy pre dialóg medzi občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi Global Gateway s cieľom zabezpečiť, aby sa pri výbere a podpore projektov Global Gateway uskutočnil zmysluplný dialóg;

8. vyzýva na zvolanie monitorovacej skupiny Global Gateway (GGMG) s cieľom zabezpečiť spoľahlivý a účinný dohľad nad všetkými projektmi Global Gateway a nad dodržiavaním zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja, ktorá bude zložená z aktérov občianskej spoločnosti, najmä zo zástupcov pôvodného obyvateľstva, poslancov Európskeho parlamentu, zástupcov členských štátov a iných príslušných odborníkov; zdôrazňuje, že GGMG by mala vypracovať výročnú správu o vplyve projektov Global Gateway na ľudské práva, životné prostredie, občianske slobody, mier, nerovnosť a znižovanie chudoby; vyzýva predsedníčku Komisie, aby pozvala predsedu GGMG na všetky schôdze správnej rady; zdôrazňuje, že GGMG by mala mať prístup ku všetkým dokumentom a zápisniciam zo schôdzí poradnej skupiny podnikov, správnej rady a platformy pre dialóg s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi;

9. vyzýva Komisiu, aby posilnila kapacity aktérov občianskej spoločnosti na účinné zapojenie sa do rozhodovacích procesov, a to aj poskytovaním odbornej prípravy a podpory v oblastiach, ako je právna gramotnosť, vyjednávacie zručnosti, posudzovanie vplyvov na životné prostredie a monitorovanie projektov;

10. vyzýva EÚ, aby podporovala úsilie o budovanie kapacít v rozvojových krajinách, a to aj prostredníctvom technickej pomoci príslušným zainteresovaným stranám, ako sú vládni úradníci, súdnictvo a orgány presadzovania práva, s cieľom posilniť ich právne a regulačné rámce pre ťažobný priemysel vrátane opatrení na posilnenie správy vecí verejných a transparentnosti, boj proti korupcii, zlému hospodáreniu s príjmami, daňovým podvodom a únikom a nezákonným finančným tokom, zlepšenie pracovných noriem, noriem v oblasti ľudských práv a environmentálnych noriem a posilnenie presadzovania práva; poukazuje na to, že niektoré prírodné zdroje, ktoré podnecujú niektoré z najdlhšie trvajúcich a najkrutejších konfliktov na svete, prechádzajú cez dodávateľské reťazce prepojené so spoločnosťami pôsobiacimi v rozvinutých krajinách, konkrétne v EÚ; zdôrazňuje preto potrebu zabezpečiť účinný prístup k spravodlivosti pre obete nesprávneho uplatňovania právnych predpisov v sociálnej alebo environmentálnej oblasti zo strany nadnárodných spoločností pôsobiacich v rozvojových krajinách;

11. vyzýva Komisiu, aby predložila Kódex správania EÚ o zodpovednom investovaní do ťažobného priemyslu v rozvojových krajinách, ktorý by bol dobrovoľný pre podniky a rozvojové finančné inštitúcie a ktorý by bol vypracovaný s prispením priemyslu a odborových organizácií, ako aj organizácií občianskej spoločnosti a zástupcov domorodých a miestnych spoločenstiev; domnieva sa, že kódex by mal vyjadrovať jasné záväzky a prispôsobené hlavné zásady pre investície v rozvojových krajinách, okrem iného v súlade s postupmi náležitej starostlivosti vymedzenými v právnych predpisoch EÚ a existujúcich medzinárodných normách, usmerneniach a iniciatívach, ako sú ciele udržateľného rozvoja OSN, hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, globálny pakt OSN, usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre nadnárodné podniky, normy ISO 26000 a iniciatíva pre transparentnosť v ťažobnom priemysle; zdôrazňuje, že hlavným cieľom kódexu by mal byť slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas pôvodných obyvateľov a miestnych spoločenstiev a udržateľný rozvoj na miestnej úrovni; domnieva sa, že kódex by mal zahŕňať aspoň záväzky týkajúce sa:

a) zapojenia zainteresovaných strán; domnieva sa, že ak tretia krajina neprijala právne predpisy týkajúce sa povinných dohôd o rozvoji komunít, európske podniky by ich mali zaviesť ako predpoklad podnikania; domnieva sa, že o dohodách by sa malo rokovať v rámci platforiem viacerých zainteresovaných strán so zmysluplným zapojením pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít, pričom by sa mala účinne dodržiavať zásada slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu a mali by byť verejne prístupné;

b) transparentnosti vrátane aktívneho podávania správ o projektoch v rozvojových krajinách v oblasti životného prostredia, sociálnej oblasti a správy vecí verejných v súlade so zásadou dvojitej významnosti, ako aj uverejňovania zmlúv a finančných transakcií vrátane podrobného opisu platieb uskutočnených v prospech hostiteľských vlád; zdôrazňuje, že všetky verejné informácie by sa mali poskytovať jasným a zrozumiteľným spôsobom, aby bolo možné vyvodiť zodpovednosť voči príslušným subjektom;

c) právneho štátu a predchádzania korupcii vrátane dodržiavania právnych rámcov, protikorupčných opatrení, transparentnosti finančných transakcií a ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti;

d) otázok ľudských práv, ako sú využívanie nútenej a detskej práce, práva pracovníkov, vysídľovanie, diskriminácia, práva pôvodného obyvateľstva, práva žien a dievčat, vzdelávanie, zdravie a bezpečnosť, ako aj bezpečné pracovné podmienky;

e) ochrany životného prostredia, výkonnosti a vplyvu na životné prostredie vrátane opatrení na predchádzanie znečisťovaniu, udržateľné využívanie prírodných zdrojov a opatrení a zdrojov na zabezpečenie riadnej recyklácie surovín a nakladania s odpadom zo surovín;

f) miestneho obsahu a hospodárskej diverzifikácie vrátane príležitostí na pridávanie miestnej hodnoty, rozvoja zručností a transferu technológií s cieľom podporiť hospodársku diverzifikáciu a inkluzívny rast v partnerských krajinách;

g) ochrany a biodiverzity;

h) iniciatív zameraných na budovanie kapacít vrátane programov odbornej prípravy a platforiem na výmenu poznatkov s cieľom zlepšiť chápanie postupov zodpovedného investovania v ťažobnom priemysle;

i) mechanizmov riešenia sťažností a záruk na riešenie porušovania ľudských práv a vplyvov na životné prostredie spôsobených ťažobným priemyslom vrátane zriadenia nezávislých monitorovacích orgánov, mechanizmov na vybavovanie sťažností a primeraných prostriedkov nápravy;

j) rámca monitorovania a podávania správ s cieľom zabezpečiť dodržiavanie kódexu vrátane pravidelného podávania správ, nezávislého overovania treťou stranou a zverejňovania ukazovateľov výkonnosti;

12. odsudzuje nútenú prácu a detskú prácu; vyzýva na účinnejšie opatrenia na ochranu a podporu obetí nútenej práce a detskej práce a na systémové riešenie, ktoré by zohľadňovalo všetky faktory, najmä chudobu, nerovnosť, nedostatočný prístup k vzdelávaniu a akceptovanie detskej práce zo strany spoločnosti;

13. naliehavo vyzýva EÚ, aby zdvojnásobila svoje úsilie v boji proti detskej práci v ťažobných činnostiach a podporovala programy poskytujúce možnosti vzdelávania a alternatívne vyhliadky na získanie príjmu s cieľom odstrániť deti z týchto činností v rámci tematického programu Globálne výzvy Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa;

14. vyzýva EÚ, aby zintenzívnila transfer technológií, výmenu poznatkov a budovanie kapacít v súvislosti s udržateľným hospodárením so zdrojmi v rozvojových krajinách, najmä v oblastiach týkajúcich sa environmentálneho riadenia, zodpovedných ťažobných postupov a udržateľného využívania zdrojov v odvetví ťažobného priemyslu;

15. vyzýva Komisiu, aby podporovala stimuly a programy budovania kapacít, najmä tie, ktoré sa týkajú žien, pre rozvojové krajiny, ktoré podnikajú kroky na formalizáciu odvetvia remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu a jeho začlenenie do vidieckeho a národného hospodárstva s cieľom zlepšiť pracovné podmienky a životné podmienky miestnych komunít, ako aj zastaviť nezákonné finančné toky, ktoré sú často zodpovedné za korupciu a ozbrojené konflikty; pripomína, že činnosti remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu sú silne ovplyvnené rodovým aspektom; vyzýva EÚ, aby podporovala vytváranie ženských banských družstiev a združení s cieľom zlepšiť účasť žien, vyjednávaciu silu, pracovné podmienky a ekonomickú nezávislosť; upozorňuje na ohrozenie potravinovej bezpečnosti a environmentálne a zdravotné riziká spojené s neregulovanými činnosťami remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu vo vidieckych oblastiach a skutočnosť, že podľa Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) sa mnohé činnosti remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu vykonávajú na globálnych spoločných lesných pozemkoch v kritických ekosystémoch, ktoré sa predtým nevyužívali;

16. so znepokojením konštatuje, že vo väčšine rozvojových krajín bohatých na zdroje sa ťažba nerastných surovín, ropy alebo zemného plynu nepremietla do rozsiahleho hospodárskeho, ľudského a sociálneho rozvoja; zdôrazňuje, že riešenie tzv. prekliatia zdrojov alebo paradoxu hojnosti zahŕňa nielen hospodársku diverzifikáciu, ale aj posilnenie inštitucionálnej odolnosti, podporu právneho štátu a zvýšenie fiškálneho priestoru tretích krajín s cieľom uľahčiť udržateľný rozvoj; zdôrazňuje, že EÚ by mala aktívne podporovať mobilizáciu domácich zdrojov v partnerských krajinách, ako je priame zdaňovanie, a umožniť uplatňovanie vývozných daní na komodity, pokiaľ je to v súlade s pravidlami WTO a neuplatňuje sa diskriminačným spôsobom; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zaviazali k zvýšeniu zvýhodneného financovania súbežne s aktom o kritických surovinách; pripomína, že stropy v okruhu 6 viacročného finančného rámca (VFR) sa musia zodpovedajúcim spôsobom zvýšiť v rámci nadchádzajúceho preskúmania VFR;

17. pripomína, že vplyvy ťažby môžu trvať roky po zatvorení samotnej bane, keďže banský odpad je toxický, a preto narúša životné prostredie, služby v oblasti biodiverzity a súvisiace živobytie; preto vyzýva na účinnú správu nerastných zdrojov počas celého životného cyklu ťažobných činností, ktorá si okrem iného vyžaduje:

— uznanie práv na slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas pôvodných obyvateľov a miestnych spoločenstiev; ich prístup k informáciám pre účinnú účasť verejnosti na rozhodovaní a zabezpečenie, aby osoby, ktoré uplatňujú svoje práva, neboli trestané, prenasledované alebo obťažované;

— úplnú transparentnosť ťažobného sektora v súvislosti s príjmami a zmluvami v súlade s požiadavkami Iniciatívy za transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI) vrátane environmentálnej transparentnosti;

— riešenie sociálnych vplyvov ťažby a ich zmierňovanie prostredníctvom prístupu založeného na zásade „zabrániť, zmierniť, obnoviť“;

Opatrenia EÚ na multilaterálnej úrovni

18. vyzýva Komisiu, aby navrhla iniciatívu skupiny G20, ktorej cieľom by bolo dosiahnuť, aby ťažobný priemysel fungoval v záujme miestneho udržateľného rozvoja v rozvojových krajinách bohatých na zdroje; zdôrazňuje, že iniciatíva by mala byť prispôsobená každej situácii a mohla by zahŕňať okrem iného finančnú podporu, dlhovú pomoc, odpustenie a zrušenie dlhu, budovanie kapacít v oblasti správy vecí verejných, zdaňovania a boja proti korupcii; vyzýva Komisiu, aby pôsobila ako sprostredkovateľ pri rokovaniach o odpustení dlhu s cieľom poskytnúť rozvojovým krajinám finančný priestor na transformáciu neudržateľných ťažobných odvetví a na prilákanie udržateľných ťažobných odvetví, ako aj na dodržiavanie primeraných environmentálnych a sociálnych noriem; vyzýva Komisiu, aby podporila reformu a rozšírenie iniciatívy na pozastavenie dlhovej služby tak, aby zahŕňala zraniteľné krajiny so strednými príjmami, z ktorých mnohé sú závislé od ťažobného priemyslu, a aby zaviedla dlhodobý dlhový swapový mechanizmus s cieľom uľahčiť výmenu dlhu za klimatické a prírodné záväzky; zdôrazňuje, že je potrebné skoncovať s daňovými rajmi ako kanálmi pre nezákonné finančné toky v ťažobnom priemysle;

19. vyzýva EÚ, aby podporovala inkluzívne a transparentné partnerstvá viacerých zainteresovaných strán na regionálnej a medzinárodnej úrovni uľahčovaním dialógu a spolupráce medzi vládami, organizáciami občianskej spoločnosti, súkromným sektorom a medzinárodnými inštitúciami s cieľom podporovať udržateľný rozvoj v ťažobnom priemysle a podporovať inkluzívne rozhodovacie procesy; zdôrazňuje, že v súčasnom kontexte rastúceho globálneho dopytu po kritických surovinách a rastúcej geopolitickej nestability je potrebné zintenzívniť úsilie o zabezpečenie stabilných, primeraných a diverzifikovaných dodávok kritických surovín; zdôrazňuje však, že je potrebné prejsť od kultúry extrakcie k systému riadenia zdrojov, ktorý okrem iného zohľadňuje mieru vyčerpania, dostupnosť náhrad, efektívnosť, recykláciu a udržateľnosť spotreby; víta partnerstvo medzi EÚ a medziagentúrnym rámcovým tímom OSN pre preventívne opatrenia, ktorého cieľom je podporovať vnútroštátne a miestne zainteresované strany pri zlepšovaní hospodárenia s pôdou a prírodnými zdrojmi v záujme predchádzania konfliktom a lepšej koordinácie;

20. s hlbokým znepokojením konštatuje, že ak sa nebude riadne hospodáriť a zmierňovať, zvýšený dopyt po kritických surovinách bude mať negatívny environmentálny a sociálny vplyv, najmä v odvetviach, ktoré vykazujú silnú závislosť od ekosystémových služieb (ako je poľnohospodárstvo, prírodný cestovný ruch a rybolov); zdôrazňuje, že na multilaterálnej úrovni je potrebné uprednostniť udržateľnosť, efektívnosť a obehovosť a znížiť dopyt po primárnych materiáloch, najmä s cieľom riešiť výzvy súvisiace so zmenou klímy, nedostatkom vody a znečistením a stratou biodiverzity;

21. opätovne potvrdzuje naliehavú potrebu záväzného dohovoru OSN o podnikaní a ľudských právach s cieľom regulovať činnosti nadnárodných spoločností a iných podnikov, v ktorom sa stanovia jasné povinnosti v oblasti ľudských práv, požiadavky náležitej starostlivosti a ustanovenia o prístupe k prostriedkom nápravy v súlade s rámcom OSN „chrániť, rešpektovať a napravať“; žiada preto Komisiu a členské štáty, aby zohrávali aktívnu úlohu v súčasných rokovaniach o nástroji, ktorý by mal podnecovať podnikové subjekty a investorov v ťažobnom odvetví, aby prevzali zodpovednosť v oblasti ľudských a pracovných práv a rešpektovania životného prostredia;

22. opätovne vyzýva EÚ, aby sa usilovala o ďalšie medzinárodné dohody o zabezpečení financovania opatrení v oblasti zmeny klímy, transferu čistých technológií a budovania kapacít pre rozvojové krajiny s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov pochádzajúce najmä z ťažobného priemyslu;

23. vyzýva rozvojové krajiny, aby posilnili regionálnu spoluprácu a vypracovali alebo prijali spoločné environmentálne, sociálne a pracovné normy a štandardy pre odvetvie ťažobného priemyslu;

24. žiada EÚ, aby podporovala najmä členské štáty Africkej únie pri ďalšom vykonávaní Vízie pre ťažobné odvetvie v Afrike, ktorá je politickým rámcom prijatým v roku 2009 s cieľom zabezpečiť, aby tento kontinent strategicky využíval svoje nerastné zdroje v záujme rozsiahleho sociálno-ekonomického rozvoja, s cieľom aktualizovať rámec tak, aby zahŕňal ciele udržateľného rozvoja a program v oblasti zmeny klímy ako príležitosť na udržateľný rozvoj na kontinente; zdôrazňuje, že podpora EÚ by mala zahŕňať budovanie kapacít, finančnú podporu, transfer čistých technológií a udržateľné riadenie dodávateľského reťazca;

25. vyzýva EÚ, aby podporovala regionálne, medzinárodné a globálne iniciatívy na zlepšenie transparentnosti a zodpovednosti pri využívaní a riadení ťažobných zdrojov vrátane EITI, ktorá podporuje transparentnosť a zodpovednosť v krajinách bohatých na ropu, plyn a nerastné zdroje, globálnej programovej podpory pre ťažbu, zvereneckého fondu Svetovej banky s účasťou mnohých darcov na inkluzívne a udržateľné vykonávanie EITI v rozvojových krajinách závislých od zdrojov s cieľom podporiť znižovanie chudoby a posilniť inkluzívny a udržateľný rast a rozvoj, Kimberleyského procesu, ktorý bráni toku konfliktných diamantov a dobrovoľných zásad bezpečnosti a ľudských práv;

26. vyzýva EÚ, aby podporovala rozvojové krajiny pri budovaní ich kapacít na vyjednávanie spravodlivých a transparentných zmlúv so spoločnosťami v ťažobnom priemysle; v tejto súvislosti víta finančnú podporu EÚ pre iniciatívu G7 Connex, ktorá posilňuje odborné znalosti rozvojových krajín pri rokovaniach v ťažobnom sektore, aby boli investičné zmluvy koncipované tak, aby podporovali udržateľnosť a rozvoj;

27. žiada Komisiu, aby posilnila podporu Európskeho partnerstva pre zodpovedné nerastné suroviny, ktoré je partnerstvom viacerých zainteresovaných strán vytvoreným s cieľom posilniť vplyv nariadenia EÚ o nerastných surovinách z konfliktných oblastí, a to financovaním väčšieho počtu rozvojových projektov zameraných na zlepšenie miestnych ťažobných postupov, najmä v oblasti remeselnej ťažby a ťažby v malom rozsahu a na zabezpečenie lepších sociálnych, environmentálnych a hospodárskych podmienok pre baníkov a miestne banícke komunity;

28. žiada Komisiu, aby zvážila užšiu spoluprácu so Svetovou bankou vzhľadom na jej znalosti o ťažobnom odvetví a jej podporu rozvojových krajín v procesoch udržateľnej a zelenej transformácie;

29. vyzýva EÚ, aby poskytla finančnú podporu a technickú pomoc rozvojovým krajinám s cieľom pomôcť im pri vykonávaní globálneho rámca pre biodiverzitu z Kunmingu a Montrealu a Dohody OSN o šírom mori;

Posilnenie politiky a právneho rámca EÚ

30. víta, že EÚ podnikla kroky na vypracovanie záväzných predpisov v oblasti náležitej starostlivosti podnikov, ako sú nariadenie o nerastných surovinách z konfliktných oblastí, smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, návrh smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a návrhy nariadení o zákaze výrobkov vyrobených nútenou prácou a o kritických surovinách, ktoré by mali spoločne priamo alebo nepriamo zohrávať úlohu pri transformácii ťažobného odvetvia v rozvojových krajinách;

31. žiada Komisiu, aby využila proces preskúmania nariadenia o nerastných surovinách z konfliktných oblastí v roku 2023, ktoré od roku 2021 ukladá spoločnostiam z EÚ povinnosť získavať zdroje na dovoz cínu, tantalu, volfrámu a zlata zodpovedne a zabezpečiť, aby ich dodávateľské reťazce neprispievali k financovaniu ozbrojených konfliktov, a aby využila túto príležitosť na dôkladné posúdenie vplyvu nariadenia v praxi a možnosti zahrnúť ďalšie povinné opatrenia a zahrnúť ďalšie nerastné suroviny; zdôrazňuje, že je potrebné zmysluplne zapojiť organizácie občianskej spoločnosti a dotknuté komunity do celého procesu preskúmania;

32. víta nadchádzajúce podpísanie novej dohody o partnerstve medzi EÚ a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov, keďže poskytuje posilnený a modernizovaný rámec pre spoluprácu s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami, ktorý obsahuje konkrétne odkazy na ťažobný priemysel, ako je podpora transparentnosti, zodpovednosti a zodpovedného riadenia ťažobného priemyslu a posilnenie sociálnej zodpovednosti podnikov a zodpovedného obchodného správania s cieľom dosiahnuť inkluzívny a udržateľný rast a rozvoj; v tejto súvislosti pripomína, že udržateľnosť zahŕňa dodržiavanie postupov náležitej starostlivosti, ako sú vymedzené v právnych predpisoch EÚ a usmerneniach OECD pre nadnárodné podniky, ako aj v dobrovoľných usmerneniach FAO pre zodpovednú správu držby pôdy, rybolovných zdrojov a lesov, pokiaľ ide o práva k držbe pôdy;

33. vyzýva Komisiu, aby lepšie posúdila vplyv rozvojovej pomoci EÚ na udržateľný rozvoj v odvetví ťažobného priemyslu s cieľom zabezpečiť účinné a zodpovedné využívanie finančných zdrojov EÚ;

34. vyzýva Komisiu, aby do všetkých obchodných a investičných dohôd EÚ s rozvojovými krajinami začlenila hľadiská udržateľného rozvoja a rozvojovej spolupráce, a to tak, že do nich zahrnie ustanovenia, ktoré zabezpečia dodržiavanie ľudských práv, ochranu životného prostredia a spravodlivé rozdelenie príjmov z ťažobného priemyslu;

°
° °

35. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.